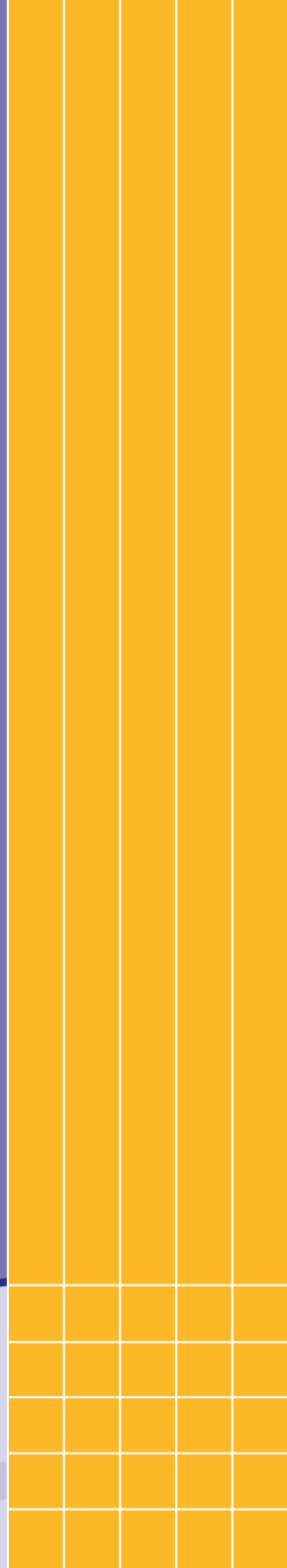

...EINDELIJK VRIJHEID!

De AWBZ is er voor u!

Zorg, hulp en begeleiding voor mensen met een visuele beperking

Inhoud

1. Wegwijs in de AWBZ - inleiding	2
1.1 Algemeen	3
1.2 De indicatiestelling	5
1.3 In natura of met een persoonsgebonden budget	9
1.4 De eigen bijdrage	13
2. Zorg, hulp en begeleiding - de zeven zorgfuncties	16
2.1 Huishoudelijke verzorging	17
2.2 Persoonlijke verzorging	19
2.3 Verpleging	20
2.4 Ondersteunende begeleiding	22
2.5 Activerende begeleiding	26
2.6 Behandeling	29
2.7 Verblijf	31
3. Meer informatie en advies	36
Adressen	
4. Persoonlijke verhalen	40
Mensen met een visuele beperking aan het woord	

1. INLEIDING

Wegwijs in de AWBZ

Met een visuele beperking valt goed te leven, zo bewijst het merendeel van de blinde en slechtziende mensen in Nederland. Dat neemt niet weg dat een visuele handicap grote gevolgen heeft voor uw dagelijks leven. De kwaliteit van uw leven hangt uiteraard af van hoe u zelf met uw visuele beperking omgaat. Daarnaast spelen ook de beschikbare zorg en voorzieningen een grote rol. Die zorg moet zeer toegankelijk zijn en het aanbod volstrekt helder. Helaas ontbreekt het daar nog wel eens aan. Er is een wirwar aan regels en voorzieningen, waar mensen met én zonder visuele handicap niet altijd de weg in weten te vinden. Deze brochure is een gezamenlijke uitgave van de Federatie Slechtzienden- en Blindenbelang en Per Saldo. In deze brochure leest u over de mogelijkheden die de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) biedt voor mensen met een visuele handicap.

1.1 Algemeen

De AWBZ regelt de verstrekking van zorg, hulp en begeleiding om zo zelfstandig mogelijk te wonen en te leven. Die hulp is vaak permanent en wordt ook wel aangeduid met 'care'. Deze brochure gaat dus niet over behandeling door de oogarts en ook niet over de verstrekking van hulpmiddelen. Als u meer wilt weten over het aanvragen van hulpmiddelen of over andere zaken die verband houden met een visuele handicap, dan kunt u contact opnemen met de Slechtzienden- en Blindenlijn (SB-lijn). De contactgegevens vindt u in hoofdstuk 3 van deze brochure.

De AWBZ is een volksverzekering. Alle ingezetenen in Nederland betalen eraan mee en iedereen

kan er een beroep op doen. Deze brochure gaat over de gemoderniseerde AWBZ die van kracht is sinds 2003. De AWBZ kent zeven zorgfuncties. U leest verderop welke dat zijn en in welke situatie u voor deze zorgfuncties een indicatie kunt krijgen.

Deze brochure wil u op weg helpen daadwerkelijk zorg op maat te organiseren, voor uzelf of voor degene voor wie u de zorg hebt. U vindt in deze brochure ook veel informatie over het aanvragen van een persoonsgebonden budget. Zo'n persoonsgebonden budget kan uw zelfstandigheid belangrijk vergroten, omdat u zelf de regie houdt over uw leven, en u de zorg, hulp en begeleiding daar perfect bij kunt laten aansluiten. U bent dan minder afhankelijk van instanties en hulpverleners.

Natuurlijk kunt u ook bij zorg in natura (zonder persoonsgebonden budget) veel invloed hebben op de zorg en hulp die u krijgt.

Welke zorg u krijgt, hangt niet alleen af van uw beperkingen, maar ook van uw situatie. Het maakt bijvoorbeeld nogal wat uit of u al uw hele leven een visuele handicap hebt of dat u hier op latere leeftijd mee te maken krijgt. Ook is er een groot verschil tussen mensen die alleen met visuele beperkingen te maken hebben en mensen die daarnaast ook andere beperkingen ondervinden, bijvoorbeeld door een lichamelijke handicap, een chronische ziekte, beperkingen door ouderdom of een verstandelijke handicap. Ook uw psychische gesteldheid heeft invloed. Naast de visuele beperking op zich, kan ook het

accepteren hiervan een probleem vormen. Dit geldt ook voor het omgaan met psychische spanningen en met sociale contacten.

In deze brochure wordt bij elk onderdeel van de AWBZ aangegeven in welke situatie u in aanmerking komt voor de betreffende zorg, hulp of begeleiding.

Er zijn ook diverse voorzieningen voor doofblinden, zoals gespecialiseerde tolken. In deze brochure gaan we hier niet verder op in. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot de gespecialiseerde organisaties van en voor doofblinden, of tot een Centrum voor Consultatie en Expertise Nederland (CCEN). Adressen vindt u in hoofdstuk 3 van deze brochure.

Als u na het lezen van deze brochure nog vragen hebt, neem dan contact op met de organisaties die in hoofdstuk 3 van deze brochure vermeld staan. Zij kunnen u verder op weg helpen.

1.2 De indicatiestelling

Wilt u in aanmerking komen voor AWBZ zorg, hulp of begeleiding, dan kunt u een aanvraag indienen bij het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). U kunt zelf naar het CIZ stappen, maar als het gaat om de begeleiding door een regionaal centrum voor blinden en slechtzienden, kan dat centrum in veel gevallen ook de indicatie voor u regelen.

Zelf naar het CIZ

U neemt zelf contact op met het CIZ voor de indicatiestelling. U hebt hiervoor geen doorverwijzing nodig. Ter voorbereiding van de indicatie kunt u alvast een aanvraagformulier opvragen bij het CIZ of dit formulier downloaden vanaf de website www.ciz.nl. Op deze website kunt u ook het adres vinden van de CIZ vestiging bij u in de buurt.

- De indicatiesteller bekijkt wat u nodig hebt om zo zelfstandig mogelijk te wonen en leven. U vult zelf of samen met de indicatiesteller een aanvraagformulier in, waarbij uw persoonlijke omstandigheden worden meegewogen. Bijvoorbeeld of u een partner hebt die de gewone huishoudelijke verzorging kan

overnemen. Of dat u gebruik kunt maken van 'voorliggende voorzieningen' zoals een maaltijddienst, een boodschappenservice of een welzijnsvoorziening van de gemeente. De indicatiesteller moet objectief en onafhankelijk te werk gaan. Zijn taak is dus niet om u zo veel mogelijk of zo weinig mogelijk zorg toe te kennen, maar om te bepalen welke zorg u nodig hebt in uw situatie. Meestal komt de indicatiesteller bij u thuis op bezoek om de situatie in ogenschouw te nemen. Soms, in drukke tijden of bij een eenvoudige zorgvraag, wordt de indicatie telefonisch gesteld. Als u dat nodig vindt kunt u altijd vragen om een huisbezoek.

- Komt de regionale vestiging van het CIZ er niet uit, dan

schakelt men één van de twee landelijke steunpunten van het CIZ in, die speciaal zijn ingericht voor indicatiestelling aan zintuiglijk gehandicapten. Deze steunpunten zijn gehuisvest in Tilburg en Zwolle. De steunpunten zijn gespecialiseerd in het beoordelen van hulpvragen van mensen met zintuiglijke beperkingen. Vanuit een steunpunt kan de regionale vestiging van het CIZ ondersteund worden om uw aanvraag goed te beoordelen. Ook kan men besluiten om uw aanvraag in zijn geheel te laten afhandelen door een steunpunt. In dat geval zal een medewerker van het steunpunt contact met u opnemen om uw aanvraag door te spreken.

- Het ingevulde vragenformulier geldt als een officiële aanvraag

- voor de AWBZ. Het CIZ moet hier in principe binnen zes weken een beslissing over nemen. U krijgt dit indicatiebesluit op papier. In het indicatiebesluit staat nauwkeurig omschreven op welke vormen van zorg, hulp of begeleiding u recht hebt en hoeveel hulp u krijgt. Ook staat erin hoe lang het indicatiebesluit geldig is. Dat kan drie maanden zijn, maar ook een jaar of langer. Het indicatiebesluit is een officieel besluit waartegen u zo nodig bezwaar kunt maken bij het CIZ zelf.
- Het CIZ stuurt het indicatiebesluit naar het zorgkantoor. Het zorgkantoor is de instelling die zorgt voor de financiering van de AWBZ zorg, hulp en begeleiding in uw regio. Als u kiest voor een persoonsgebonden budget,

krijgt u van het zorgkantoor een toekenningsbeschikking. Daar staat in welk bedrag u tot uw beschikking krijgt voor de inkoop van zorg, hulp en begeleiding. Het zorgkantoor volgt daarbij de indicatie.

- Pas als alles rond is bij het zorgkantoor, krijgt u daadwerkelijk zorg, hulp of begeleiding. Alles bij elkaar kan het dus enkele weken duren voordat u hulp krijgt. Alleen in spoedeisende situaties kan een instelling zo nodig gedurende veertien dagen alvast zorg leveren en wordt deze zorg achteraf met het zorgkantoor verrekend.

Indicatie via een regionaal centrum

Veel begeleiding aan visueel gehandicapten wordt georganiseerd door regionale

centra voor blinden en slechtzienden. Tot nu toe verzorgden zij meestal ook zelf de indicatie voor die begeleiding. Het ging in feite om onderlinge afspraken tussen de regionale centra en het zorgkantoor. Deze gang van zaken is veranderd. Inmiddels moet er voor elke verstrekking vanuit de AWBZ, ook aan mensen met een visuele handicap, een indicatie liggen van het CIZ. Dus ook voor begeleiding.

Als u dat niet wilt, hoeft u voor de begeleiding door een regionaal centrum niet eerst zelf naar het CIZ toe te stappen voor een indicatie. Het regionaal centrum kan die indicatie voor u regelen bij het CIZ. Het regionaal centrum vult dan samen met u een indicatieformulier in en dient dat in bij een van de twee landelijke steunpunten van het

CIZ (Tilburg of Zwolle). Voor alle duidelijkheid: het gaat hierbij dus uitsluitend om begeleiding die het regionaal centrum zelf kan bieden en dus niet om bijvoorbeeld huishoudelijke verzorging of persoonlijke verzorging.

- Gaat het om een eenvoudige, overzichtelijke aanvraag, dan geldt hiervoor een zogenoemd Standaard Indicatie Protocol (SIP). Als alle vragen correct zijn ingevuld, kan het CIZ in principe eenvoudig een indicatie afgeven. Het regionaal centrum zal in dat geval snel beginnen met het leveren van de gevraagde begeleiding. U krijgt overigens wel zelf bericht van het CIZ over de hoogte van uw indicatie. U kunt in dat geval alsnog vragen om een persoonsgebonden budget.

- Ligt uw aanvraag ingewikkelder, bijvoorbeeld omdat u meerdere vormen van zorg, hulp of begeleiding nodig hebt, dan moet het CIZ de aanvraag nauwkeuriger bekijken. In dat geval zal een medewerker van het landelijk steunpunt van het CIZ contact met u opnemen om uw aanvraag verder door te spreken. Uiteindelijk krijgt u ook in dit geval van het CIZ een indicatiebesluit thuisgestuurd, zodat u precies weet op welke vormen van begeleiding u recht hebt. Het regionaal centrum kan u die begeleiding in natura bieden, maar u kunt ook alsnog kiezen voor een persoonsgebonden budget.

Het adres van het hoofdkantoor van het CIZ vindt u in hoofdstuk 3 van deze brochure. U kunt hier

het adres opvragen van de regionale vestiging van het CIZ bij u in de buurt.

Natuurlijk is het handig als u weet waar u recht op hebt, waarom u voor een bepaalde voorziening wel of geen indicatie krijgt en hoe u meer invloed kunt krijgen op de hulp en begeleiding die u aangeboden krijgt. Soms komt u daar zelf niet uit. Aarzel dan niet om informatie, advies en ondersteuning te vragen.

Belangenorganisaties zijn er om u te helpen. De organisaties die achter in deze brochure staan hebben veel ervaring met allerlei soorten vragen en kunnen u een antwoord op maat geven.

1.3 In natura of met een persoonsgebonden budget

Bij de meeste vormen van zorg,

hulp en begeleiding kunt u kiezen tussen zorg in natura of een persoonsgebonden budget.

Zorg in natura

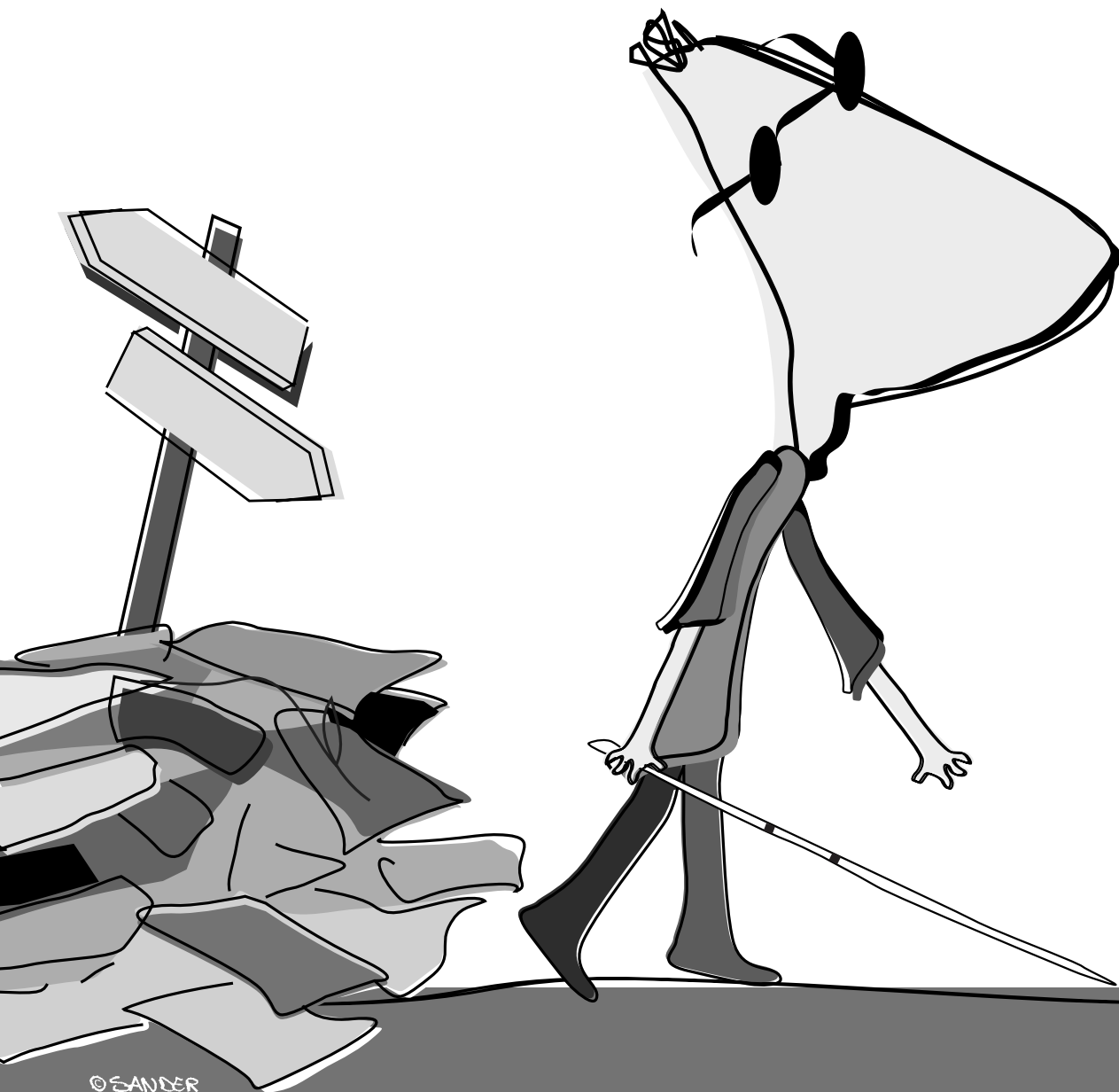
Tot een jaar of tien geleden werd alle zorg, hulp en begeleiding uit de AWBZ in natura geleverd. Nog steeds maken de meeste mensen gebruik van deze vorm. Zorg in natura wil zeggen dat de zorg, hulp of begeleiding wordt gegeven door een erkende zorginstelling, zoals een instelling voor thuiszorg, een centrum voor dagopvang of een regionaal centrum voor blinden en slechtzienden. Die instelling krijgt daar geld voor van het zorgkantoor.

Veel mensen zijn het altijd zo gewend geweest en willen niet anders. Het is gemakkelijk en overzichtelijk. De thuiszorg regelt dat er iemand bij u komt om uw

huis schoon te maken of u te helpen met opstaan, wassen en aankleden. Het regionaal centrum biedt u alle hulp en begeleiding die nodig is in verband met uw visuele handicap. Een nadeel is dat u als zorgvrager weinig invloed hebt op de invulling van de zorg, hulp en begeleiding. U kunt bijvoorbeeld niet zelf bepalen wie er wanneer bij u aan huis komt en wat er dan precies gebeurt. U kiest ook niet zelf uw eigen hulpverleners en begeleiders uit.

Het is goed om te weten dat steeds meer instellingen vraaggericht zijn gaan werken. Dat betekent dat ze meer dan vroeger uitgaan van uw wensen. Het is dus altijd belangrijk dat u die wensen kenbaar maakt. Misschien is het best mogelijk afspraken te maken die beter bij

HOEZO VEEL REGELTJES?

uw situatie passen, zowel met een instelling voor thuiszorg als met een regionaal centrum voor blinden en slechtzienden.

Persoonsgebonden budget

Voor mensen die de hulp in eigen hand willen houden, is er het persoonsgebonden budget. Dit is een geldbedrag waarmee u zelf zorg, hulp en begeleiding inkoop. Voor de meeste zorgfuncties in de AWBZ kunt u een persoonsgebonden budget krijgen. Met een persoonsgebonden budget kiest u zelf de hulpverleners uit die de zorg of begeleiding gaan leveren. U wordt de opdrachtgever (in sommige gevallen zelfs de werkgever) van uw hulpverleners. U maakt zelf afspraken over de invulling van de zorg en wanneer deze geleverd wordt. Het persoonsgebonden budget is

niet verplicht. Het is uw eigen keuze om er gebruik van te maken. Het persoonsgebonden budget geeft u een grote vrijheid. U kunt het budget namelijk flexibel besteden. U hoeft niet elke week evenveel hulp in te kopen, zodat u budget kunt reserveren voor tijden dat het wat minder gaat. U kunt het budget ook gebruiken voor het inkopen van zorg, hulp en begeleiding in het buitenland, tijdens uw vakantie. U kunt het budget gebruiken voor elke zorgfunctie waarvoor een persoonsgebonden budget mogelijk is. U hoeft zich bij de besteding van het budget dus niet te houden aan de indicatie. Als u een indicatie hebt voor huishoudelijke verzorging, dan mag u het budget dat u hiervoor krijgt bijvoorbeeld ook gebruiken om zo nu en dan een begeleider

in te huren die u helpt met het kopen van kleding. U kunt het persoonsgebonden budget combineren met zorg in natura, waarbij u voor de ene zorgfunctie (bijvoorbeeld huishoudelijke verzorging) een persoonsgebonden budget aanvraagt en voor de andere zorgfunctie (bijvoorbeeld verpleging of activerende begeleiding) een beroep doet op zorg in natura vanuit een erkende instelling. U moet uw uitgaven uit het persoonsgebonden budget wel altijd kunnen verantwoorden aan het zorgkantoor. U mag daarom alleen zorg, hulp en begeleiding inkopen op basis van schriftelijke contracten.

Het grootste voordeel van een persoonsgebonden budget is dat u zelf de regie in handen houdt over alle belangrijke levensgebieden: de zorg voor uw

lichaam en uw huis, voor uw sociale activiteiten, uw dagindeling en eventueel de zorg voor uw kinderen. Nadelen zijn er ook. Een persoonsgebonden budget kan een vrij omslachtige administratie met zich meebrengen, wat voor mensen met een visuele beperking een extra belasting kan zijn. Voor de administratie zult u in het begin misschien hulp van buiten moeten zoeken. Het is ook wettelijk om zelf de zorg te zoeken en te organiseren. Maar de ervaring van budgethouders leert dat het enorm veel oplevert, namelijk de vrijheid om uw leven naar uw eigen wensen in te delen.

1.4 De eigen bijdrage

Voor jongeren tot 18 jaar geldt geen eigen bijdrage. Mensen

boven 18 jaar betalen wel voor een aantal zorgfuncties in de AWBZ een eigen bijdrage.

- Volwassenen betalen voor huishoudelijke verzorging, persoonlijke verzorging en verpleging altijd een eigen bijdrage.
- Volwassenen betalen voor ondersteunende begeleiding en activerende begeleiding geen eigen bijdrage als ze die begeleiding in natura afnemen, via een erkende instelling. Kiest u voor een persoonsgebonden budget voor begeleiding, dan betaalt u wel een eigen bijdrage. Aan deze rechtsongelijkheid komt overigens per 1 januari 2006 een einde. Dan wordt ook de eigen bijdrage voor begeleiding via een persoonsgebonden budget afgeschaft.

- Volwassenen betalen geen eigen bijdrage voor behandeling.
- Volwassenen betalen geen eigen bijdrage voor tijdelijk verblijf (logeeropvang of respijtzorg).
- Volwassenen betalen wel een eigen bijdrage voor permanent verblijf (langdurige opname in een instelling).

Zorg in natura en de eigen bijdrage

Voor zorg in natura aan volwassenen die zelfstandig wonen (extramuraal) geldt een tarief per uur geleverde zorg of hulp. Daarbij geldt een maximale eigen bijdrage per vier weken. Dit plafond is afhankelijk van uw inkomen. Mensen met een inkomen op het sociale minimum betalen daardoor nooit meer dan € 16,20 per vier weken (tarief

2005). In veel gemeenten kunt u bovendien een beroep doen op bijzondere bijstand om die € 16,20 vergoed te krijgen.

Voor opname (permanent verblijf) in een instelling, zoals een verpleeghuis of speciale woonvorm voor visueel gehandicapten, betaalt u als volwassene de eerste zes maanden een lage eigen bijdrage en daarna een hoge eigen bijdrage. Alleen als er uitzicht is op terugkeer naar uw eigen woning, betaalt u ook na zes maanden nog een lage eigen bijdrage. Vaak houdt u echter na zes maanden opname niet meer over dan zak- en kleedgeld. Overigens wordt die eigen bijdrage alleen berekend over uw inkomen, niet over uw vermogen. Dat vermogen is vrijgesteld. U hoeft dus niet uw eigen woning, spaargeld of andere bezittingen

‘op te eten’ om de opname in een instelling te betalen.

Persoonsgebonden budget en de eigen bijdrage

Ook als u kiest voor een persoonsgebonden budget, betaalt u als volwassene een eigen bijdrage. Uw persoonsgebonden budget wordt namelijk gekort met een bedrag dat u zelf zult moeten bijpassen om de zorg, hulp of begeleiding rond te krijgen. De tarieven verschillen per zorgfunctie. Ook hier geldt een maximum per vier weken, afhankelijk van uw inkomen. Voor mensen met een inkomen op het sociale minimum geldt bijvoorbeeld een maximale korting van € 16,20 per vier weken (tarief 2005). Ook als u hebt gekozen voor een persoonsgebonden budget, kunt u bij uw gemeente vragen om bijzondere bijstand voor dit bedrag.

2. DE ZEVEN ZORGFUNCTIES

Zorg, hulp en begeleiding

De AWBZ kent zeven zogenoemde ‘zorgfuncties’. Dat zijn verschillende vormen van zorg, hulp en begeleiding. In dit deel van de brochure wordt per zorgfunctie uitgelegd wat deze functie inhoudt en in welke situatie u er gebruik van kunt maken.

De zeven zorgfuncties zijn:

1. Huishoudelijke verzorging
2. Persoonlijke verzorging
3. Verpleging
4. Ondersteunende begeleiding
5. Activerende begeleiding
6. Behandeling
7. Verblijf (tijdelijk of permanent)

2.1 Huishoudelijke verzorging

De functie huishoudelijke verzorging houdt vooral in: alle voorkomende huishoudelijke werkzaamheden, zoals het huis schoonhouden, de bedden verschonen, de was doen of planten verzorgen. Onder het begrip huishoudelijke verzorging valt ook het doen van boodschappen en de zorg voor jonge kinderen. Ook kunt u huishoudelijke verzorging krijgen om u te helpen met uw kleding: is het nog schoon, wat zijn de wasvoorschriften, passen kleren bij elkaar en zijn zaken aan vervanging toe.

Indicatie

U hebt voor de functie huishoudelijke verzorging een indicatie nodig van het CIZ.

Een voorwaarde om een indicatie te krijgen, is dat er geen andere personen in de directe omgeving zijn die deze taken kunnen overnemen. Als bijvoorbeeld één van twee samenwonende volwassenen blind of slechtziend wordt, gaat men er vanuit dat de andere volwassene het huishouden draaiende kan houden. Men noemt dit ‘gebruikelijke zorg’. De zorgende persoon moet uiteraard in staat zijn deze taken uit te voeren. De indicatiesteller moet tijdens het indicatiegesprek nagaan of de partner of ouder niet overbelast dreigt te raken door de extra taken. Vertel daarom nadrukkelijk welke taken uw partner nog meer op zich neemt als gevolg van uw handicap. Zeg niet te snel dat het allemaal nog wel gaat, als dat niet zo is.

In welke situatie

Huishoudelijke verzorging kan aangevraagd worden door alle mensen met een visuele beperking. Dus zowel door mensen die al hun hele leven met een visuele handicap te maken hebben als door mensen die op latere leeftijd visueel gehandicapt raken. Als u naast de visuele handicap ook andere beperkingen hebt, zoals een lichamelijke handicap of chronische ziekte, krijgt u vaak een hogere indicatie voor huishoudelijke verzorging. Natuurlijk is het ook mogelijk dat u dan een indicatie krijgt voor andere zorgfuncties, zoals persoonlijke verzorging en verpleging.

Zorg in natura

U kunt huishoudelijke verzorging in natura krijgen via een erkende instelling voor thuiszorg.

Persoonsgebonden budget

U kunt een persoonsgebonden budget krijgen voor huishoudelijke verzorging.

Eigen bijdrage

Bent u ouder dan 18 jaar, dan betaalt u voor huishoudelijke verzorging een eigen bijdrage. Kiest u voor een persoonsgebonden budget, dan wordt die eigen bijdrage gekort op het budget dat u krijgt.

Bijzonderheden

Er zijn plannen om huishoudelijke verzorging in de loop van 2006 uit de AWBZ te halen en over te brengen naar de gemeente, in het kader van een nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Het is nog niet duidelijk of dit plan doorgaat en zo ja, hoe de gemeenten de verstrekking van

deze huishoudelijke verzorging gaan regelen. Mogelijk komt er een overgangsregeling voor mensen die nu al gebruik maken van huishoudelijke verzorging.

2.2 Persoonlijke verzorging

Mensen met een visuele beperking kunnen zichzelf over het algemeen prima verzorgen. Toch kan het zijn dat u hulp nodig hebt bij het opstaan, wassen, aankleden, haren wassen, nagels knippen en allerlei andere handelingen die te maken hebben met uw persoonlijke verzorging. Verder is het mogelijk assistentie te krijgen bij het aantrekken van steunkousen of het aanbrengen van protheses en andere hulpmiddelen. Op zichzelf zijn dit zaken die u meestal kunt

aanleren, maar het is vaak belangrijk dat de hulpmiddelen precies goed zitten om functioneel te zijn. Daarom is enige hulp in het begin vaak aan te raden. Ook hulp bij beweging en houding kan onder persoonlijke verzorging vallen, net als hulp bij eten en drinken.

Indicatie

Voor persoonlijke verzorging is een indicatie nodig van het CIZ. Een voorwaarde om een indicatie te krijgen, is dat u zich niet goed meer zelf kunt verzorgen. Is er iemand in uw omgeving die deze taak nu al doet, die er geen probleem mee heeft om deze taak te blijven doen en die hier ook niet overbelast door raakt, dan krijgt u geen indicatie voor deze zorg. Er wordt dan immers al in de zorg voorzien door een zogenoemde ‘mantelzorger’.

Maar mantelzorg is niet afdwingbaar. Als u op dit moment dus nog geen persoonlijke verzorging krijgt van iemand in uw directe omgeving, of als uw mantelzorger u niet meer wil helpen, kunt u alsnog een indicatie krijgen voor persoonlijke verzorging.

In welke situatie

Een visuele beperking op zich is over het algemeen geen reden voor een indicatie voor persoonlijke verzorging. Alleen als er bijkomende problemen zijn, kunt u er een indicatie voor krijgen. Ook kan uw visuele beperking een rol spelen bij de hoogte van de indicatie. De persoonlijke verzorging kan namelijk lastiger zijn, en dus tijdrovender, vanwege uw visuele handicap.

Zorg in natura

U kunt persoonlijke verzorging in natura krijgen via een erkende instelling voor thuiszorg.

Persoonsgebonden budget

U kunt een persoonsgebonden budget krijgen voor persoonlijke verzorging.

Eigen bijdrage

Bent u ouder dan 18 jaar, dan betaalt u voor persoonlijke verzorging een eigen bijdrage. Kiest u voor een persoonsgebonden budget, dan wordt die eigen bijdrage gekort op het budget dat u krijgt.

2.3 Verpleging

Bij verpleging gaat het om verpleegkundige handelingen zoals oogdruppelen,

wondverzorging, medicijnen toedienen, injecties geven en mensen leren zichzelf te injecteren. Ook bloedtransfusies, beademing en katheterisatie vallen onder de functie verpleging, net als voorlichting en advies over de ziekte en hoe er mee om te gaan.

Indicatie

Voor de zorgfunctie verpleging is een indicatie nodig van het CIZ.

In welke situatie

Om voor verpleging in aanmerking te komen, moet er naast de visuele handicap sprake zijn van lichamelijke beperkingen of een chronische ziekte.

Zorg in natura

U kunt verpleging in natura krijgen via een erkende instelling voor thuiszorg.

Persoonsgebonden budget

U kunt een persoonsgebonden budget krijgen voor verpleging. Kiest u voor een persoonsgebonden budget, dan moet u iemand inhuren die 'bevoegd en bekwaam' is om de verpleegkundige handelingen te verrichten. Dat kan een gediplomeerd verpleegkundige zijn, maar ook iemand die zich deze bekwaamheid in de praktijk (onder leiding van een arts) heeft eigengemaakt. Zo kan bijvoorbeeld een partner of ouder leren zelf verpleegkundige hulp te bieden aan partner of kind. Verpleegkundigen kunt u inhuren via particuliere bureaus, maar ook door zelf advertenties te zetten.

Eigen bijdrage

Bent u ouder dan 18 jaar, dan betaalt u voor verpleging een

eigen bijdrage. Kiest u voor een persoonsgebonden budget, dan wordt die eigen bijdrage gekort op het budget dat u krijgt.

2.4 Ondersteunende begeleiding

Ondersteunende begeleiding krijgt u nooit puur op basis van uw visuele beperking. Er moet sprake zijn van bijkomende problemen.

- U kunt niet zonder ondersteunende begeleiding om overzicht te houden over uw leven, uw leven op orde te houden of zelfstandig te blijven wonen.
- U raakt zonder ondersteunende begeleiding in een sociaal isolement.

- U wordt zonder ondersteunende begeleiding te afhankelijk van anderen in uw omgeving.

De indicatiesteller kijkt altijd of er iemand in uw omgeving is die bijvoorbeeld de post met u kan lezen of met u kan gaan winkelen. Als die mensen er zijn, hebt u geen recht op ondersteunende begeleiding. Tenminste, zolang die mensen niet overbelast raken door de hulp die ze u bieden. De indicatiesteller moet daar nadrukkelijk naar vragen. Ook voorliggende voorzieningen zoals hulp door een vrijwilligersorganisatie, worden betrokken bij de indicatiestelling. Als u daarvan gebruik kunt maken, hebt u geen recht op ondersteunende begeleiding vanuit de AWBZ.

Ondersteunende begeleiding is meestal permanent van aard. Het gaat bijvoorbeeld om praktische begeleiding bij uw administratie (post lezen, invullen van formulieren), bij het kopen van kleding of bij het regelen van uw sociale contacten.

Ondersteunende begeleiding kan ook gericht zijn op het behouden van verschillende vaardigheden. Daarnaast vallen dagopvang en dagbesteding eronder, bedoeld om uw dagen op een zinvolle manier in te vullen en te structureren. U kunt hierbij denken aan bewegingsprogramma's voor ouderen of activiteiten die gericht zijn op het behoud van een lenige geest, maar ook aan creativiteit of spelletjesmiddagen. Meestal zijn deze activiteiten niet speciaal gericht op visueel gehandicapte

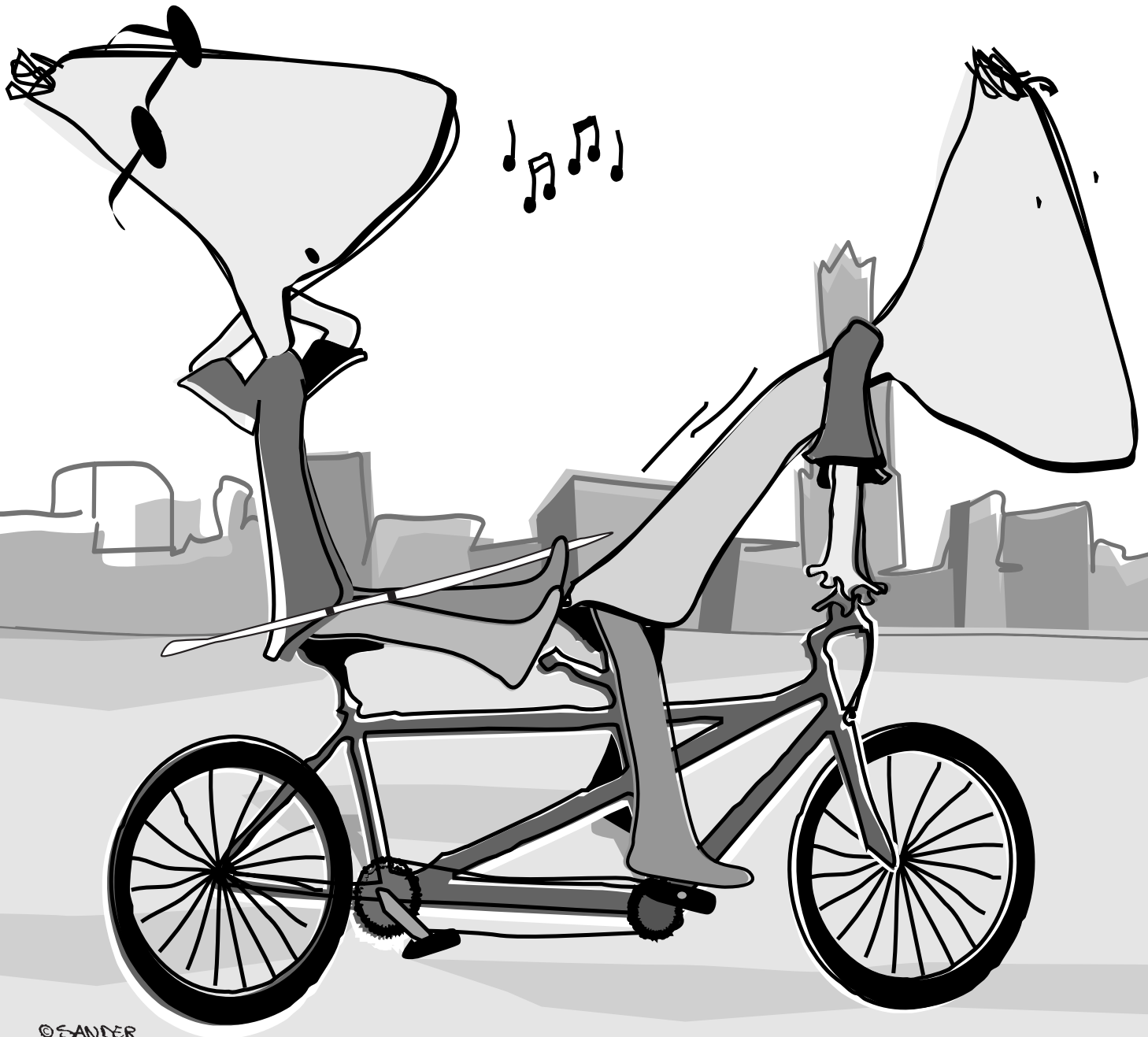
mensen, maar u kunt altijd vragen om aanpassingen.

Een speciale vorm van ondersteunende begeleiding is er voor kinderen met een visuele handicap. Als er sprake is van dreigende overbelasting van de ouders kunnen kinderen begeleiding krijgen om zo het gezin te ontlasten. Dat kan in de vorm van dagopvang, maar ook in de vorm van tijdelijk verblijf. Voor meer informatie over tijdelijk verblijf, zie hoofdstuk 2.7 van deze brochure.

Indicatie

Voor ondersteunende begeleiding is een indicatie nodig van het CIZ. U kunt u zelf bij het CIZ melden voor een indicatie. In de praktijk is het echter mogelijk dat u zich direct aanmeldt bij een regionaal centrum voor visueel

HEERLIJK ZO'N DAGJE LEKKER BEWEGEN...

gehandicapten, als u gebruik wilt maken van het aanbod van dit regionaal centrum. Het regionaal centrum vult samen met u een indicatieformulier in en stuurt dit door naar het CIZ. Gaat het om een eenvoudige aanvraag (volgens het Standaard Indicatie Protocol) en zijn alle vragen goed ingevuld, dan geeft het CIZ hierop standaard een indicatie af en kan het regionaal centrum snel voor u aan de slag. U kunt dan echter alsnog kiezen voor een persoonsgebonden budget om meer invloed te hebben op de invulling van de begeleiding. Voor meer informatie over de indicatie-stelling, zie hoofdstuk 1.2 van deze brochure.

U kunt ondersteunende begeleiding krijgen in uren of in dagdelen (ochtend, middag of avond). Bij begeleiding in

dagdelen gaat het om opvang in een groep, bij een centrum voor dagopvang of een regionaal centrum voor blinden en slechtzienden. Hebt u een indicatie voor ondersteunende begeleiding in dagdelen en hebt u om medische redenen speciaal vervoer nodig om op de plaats te komen waar de begeleiding wordt gegeven, dan kunt u ook een indicatie krijgen voor dit vervoer.

In welke situatie

Ondersteunende begeleiding is met name bedoeld voor mensen die naast hun visuele beperking, of door hun visuele beperking te maken krijgen met psychische problemen, problemen met het accepteren van de beperkingen of moeilijkheden in de omgang met andere mensen.

Zorg in natura

Ondersteunende begeleiding kunt u vaak krijgen van een regionaal centrum voor blinden en slechtzienden. Ook instellingen voor thuiszorg en centra voor dagopvang kunnen deze begeleiding bieden.

Persoonsgebonden budget

U kunt ook een persoonsgebonden budget krijgen voor ondersteunende begeleiding. Met een persoonsgebonden budget kunt u zelf mensen zoeken voor deze ondersteuning, maar u kunt ook aankloppen bij een instelling of een regionaal centrum. U hebt dan meer invloed op de begeleiding die ze u bieden.

Eigen bijdrage

Voor ondersteunende begeleiding in natura betaalt u

geen eigen bijdrage. Bent u 18 jaar of ouder en kiest u voor een persoonsgebonden budget, dan betaalt u voor ondersteunende begeleiding wel een eigen bijdrage. Die eigen bijdrage wordt gekort op het budget dat u krijgt. Per 1 januari 2006 wordt deze eigen bijdrage afgeschaft.

2.5 Activerende begeleiding

Activerende begeleiding is erop gericht om de gevolgen van uw handicap of aandoening te beperken en zo uw zelfredzaamheid te vergroten. Onder activerende begeleiding valt bijvoorbeeld het aanleren van stoklopen, boodschappen doen, koken en andere huishoudelijke vaardigheden, computercursussen en leren op

een goede manier contact te leggen en te onderhouden met andere mensen. Ook vormen van psychosociale begeleiding kunnen eronder vallen.

Activerende begeleiding is altijd tijdelijk. Vooraf spreekt u met de zorgverlener af welk doel er bereikt moet worden en wanneer het zover moet zijn.

Visueel gehandicapten kunnen voor activerende begeleiding meestal terecht bij een regionaal centrum voor blinden en slechtzienden. Regionale centra geven deze begeleiding zo nodig ook op maat bij u thuis. Uw situatie thuis is immers anders dan in de instelling. Juist voor visueel gehandicapten is dat van groot belang.

Indicatie

Voor activerende begeleiding is een indicatie nodig van het CIZ. U kunt u zelf bij het CIZ melden voor een indicatie. In de praktijk is het echter mogelijk dat u zich direct aanmeldt bij een regionaal centrum voor visueel gehandicapten. Deze instelling vult samen met u een indicatie-formulier in en stuurt dit door naar het CIZ. Gaat het om een eenvoudige aanvraag (volgens het Standaard Indicatie Protocol) en zijn alle vragen goed ingevuld, dan geeft het CIZ hierop standaard een indicatie af en kan het regionaal centrum snel voor u aan de slag. U kunt dan echter alsnog kiezen voor een persoonsgebonden budget om meer invloed te hebben op de invulling van de begeleiding.

Voor meer informatie over de indicatiestelling, zie hoofdstuk 1.2 van deze brochure.

Activerende begeleiding kan plaatsvinden in een groep (in dagdelen) of individueel (in uren). Hebt u een indicatie voor activerende begeleiding in dagdelen en hebt u om medische redenen speciaal vervoer nodig naar de plaats waar de begeleiding wordt gegeven, dan kunt u ook een indicatie krijgen voor dit vervoer.

In welke situatie

Alle mensen met een visuele handicap, die zich vaardigheden moeten eigen maken om de gevolgen van de handicap te beperken en zo meer zelfredzaam te worden, kunnen aanspraak maken op activerende begeleiding. Dat geldt zowel voor

mensen die hun hele leven al een visuele handicap hebben, als voor mensen die op latere leeftijd met visuele beperkingen te maken krijgen. Zijn er bijkomende problemen, zoals een lichamelijke handicap, een verstandelijke handicap, een chronische ziekte of psychische problemen, dan kan de indicatie hoger uitvallen omdat er meer begeleiding nodig is. Ook kunt u in dat geval over het algemeen een indicatie krijgen voor andere zorgfuncties, zoals persoonlijke verzorging of ondersteunende begeleiding.

Zorg in natura

Activerende begeleiding in natura kunt u krijgen van een regionaal centrum voor blinden en slechtzienden.

Persoonsgebonden budget

U kunt ook een persoonsgebonden budget krijgen voor activerende begeleiding. Met een persoonsgebonden budget kunt u zelf mensen zoeken voor deze begeleiding, maar u kunt ook aankloppen bij een regionaal centrum. U hebt dan meer invloed op de begeleiding die ze u kunnen bieden.

Eigen bijdrage

Voor activerende begeleiding in natura betaalt u geen eigen bijdrage. Bent u 18 jaar of ouder en kiest u voor een persoonsgebonden budget, dan betaalt u voor activerende begeleiding wel een eigen bijdrage. Die eigen bijdrage wordt gekort op het budget dat u krijgt. Per 1 januari 2006 wordt deze eigen bijdrage afgeschaft.

2.6 Behandeling

Met deze zorgfunctie wordt revaliderende behandeling bedoeld, die direct samenhangt met de aandoening. Denk bijvoorbeeld aan het leren kijken met slechter zicht, het trainen van de ogen en het omgaan met fantoomzien. De zorgfunctie behandeling kan ook gericht zijn op onderzoek naar de aard en de ernst van de beperking. In de praktijk vindt revaliderende behandeling vaak plaats in combinatie met activerende begeleiding. Dan is er dus sprake van twee zorgfuncties tegelijk. Oogheelkundige behandeling wordt niet via de AWBZ gefinancierd, maar via uw zorgverzekering.

Indicatie

Voor revaliderende behandeling is een indicatie van het CIZ vereist. De behandeling wordt alleen gegeven in gespecialiseerde instellingen.

In welke situatie

Alle mensen met visuele beperkingen, waarbij het zin heeft om te werken aan het omgaan met de aandoening zelf, komen voor revaliderende behandeling in aanmerking. Als er geen verbetering meer optreedt of als er geen revaliderende behandeling nodig is om te voorkomen dat de gevolgen van de kwaal verergeren, maakt u geen aanspraak meer op revaliderende behandeling.

Zorg in natura

Revaliderende behandeling wordt alleen in natura geleverd, door een erkende regionale of landelijke instelling voor visueel gehandicapten.

Persoonsgebonden budget

Voor revaliderende behandeling is geen persoonsgebonden budget mogelijk. Voor activerende begeleiding is wel een persoonsgebonden budget mogelijk. Voor meer informatie, zie de vorige paragraaf.

De grenzen tussen revaliderende behandeling en activerende begeleiding zijn niet altijd duidelijk. Wilt u de activerende begeleiding zelf regelen met een persoonsgebonden budget, dan is het belangrijk om te bepalen welk deel van het aanbod bestaat uit activerende begeleiding en welk deel uit

behandeling. Het indicatiebesluit van het CIZ, dat rechtstreeks aan u wordt toegestuurd, zal in dat geval duidelijkheid moeten verschaffen.

Eigen bijdrage

Voor revaliderende behandeling betaalt u geen eigen bijdrage.

2.7 Verblijf

Er zijn twee vormen van verblijf mogelijk in de AWBZ: tijdelijk verblijf en permanent verblijf. Er gelden verschillende regels voor deze twee vormen van verblijf.

2.7.1 Tijdelijk verblijf

Tijdelijk verblijf is bedoeld om korte tijd in een speciale logeer-voorziening of logeergezin door

te brengen. Ook vakantieopvang valt eronder. Dit is vaak ook mogelijk bij een regionale instelling. Een paar dagen uit de eigen omgeving kan voor bijvoorbeeld visueel gehandicapte kinderen een bijzonder uitje zijn en tegelijkertijd het gezin voor korte tijd ontlasten van de dagelijkse zorg.

Indicatie

Voor tijdelijk verblijf is een indicatie van het CIZ nodig.

In welke situatie

Tijdelijk verblijf is met name belangrijk als het nodig is zo nu en dan even op adem te komen in een situatie waarin intensieve zorg, hulp en begeleiding nodig is. Tijdelijk verblijf wordt daarom vooral geïndiceerd als er naast de visuele handicap bijkomende problemen zijn, zoals een

lichamelijke handicap, een verstandelijke handicap of psychische problemen. Tijdelijk verblijf kan ook aan de orde zijn als u vanwege uw beperkingen tijdelijk niet in staat bent om zelfstandig te wonen, bijvoorbeeld na een operatie.

In natura

Tijdelijk verblijf kunt u in natura krijgen, via een erkende instelling. Dat kan logeeropvang of respijtzorg zijn in een verpleeghuis of een verzorgingshuis, maar ook logeeropvang in een instelling voor kinderen met een handicap.

Persoonsgebonden budget

Met een persoonsgebonden budget voor tijdelijk verblijf kiest u zelf het soort verblijf dat het beste past bij u of bij uw kind. Dat hoeft dus niet per se een

instelling te zijn die logeeropvang biedt, het kan ook een gastgezin zijn dat zich daarvoor beschikbaar stelt. U kunt het tijdelijk verblijf bovendien ‘opsparen’ en het gebruiken om een aantal weken aaneengesloten in een logeershuis te verblijven.

Eigen bijdrage

Voor tijdelijk verblijf is geen eigen bijdrage verschuldigd.

2.7.2 Permanent verblijf

Permanent verblijf betekent dat u in een instelling woont. Dat kan een verpleeghuis zijn of een verzorgingshuis, maar ook een speciale woonvorm voor visueel gehandicapten of een woonvoorziening bij een speciale school voor kinderen met visuele beperkingen. Bij zulke woon-

vormen moet u vooral denken aan permanent verblijf voor mensen die een meervoudige beperking hebben en daardoor niet zelfstandig kunnen wonen. De functie verblijf is altijd gekoppeld aan een specifieke doelgroep, bijvoorbeeld jongeren, volwassenen en ouderen. Ook zijn er beschermde woonvormen voor mensen met een visuele beperking in combinatie met een verstandelijke handicap of psychiatrische problemen. De instellingen zijn toegerust op de specifieke doelgroepen, zodat de bewoners adequaat kunnen worden begeleid. Het wonen wordt meestal gecombineerd met dagbesteding.

Indicatie

Voor permanent verblijf is een indicatie van het CIZ nodig.

In welke situatie

Permanent verblijf is aan de orde als u door uw visuele beperkingen en bijkomende problemen niet langer in staat bent om zelfstandig te wonen. Ook kinderen met een visuele handicap kunnen in een instelling wonen, al dan niet in combinatie met een instelling voor speciaal onderwijs. Vaak is er ook dan sprake van bijkomende problemen die het onmogelijk maken om thuis te blijven wonen en naar een gewone, reguliere school te gaan.

In natura

Permanent verblijf krijgt u altijd in natura, in de vorm van opname in een verpleeghuis, een verzorgingshuis of een speciale woonvorm voor visueel gehandicapten. Het kan ook gaan om een speciale woon-

voorziening voor kinderen met een visuele beperking.

Persoonsgebonden budget

Voor permanent verblijf kunt u geen persoonsgebonden budget krijgen. U kunt er wel voor kiezen om zelf een particuliere woonvoorziening op te zetten. U bepaalt dan zelf hoe en met wie u wilt wonen. U huurt of koopt met een groep mensen een woning of wooncomplex en daardoor woont u zelfstandig. Eventueel vraagt u huursubsidie aan. In dit geval kunt u gebruik maken van een persoonsgebonden budget voor de zorg, hulp en begeleiding die u in uw woning of in het wooncomplex krijgt. U woont immers zelfstandig en niet in een instelling die door de AWBZ gefinancierd wordt.

Eigen bijdrage

Voor permanent verblijf betaalt u een eigen bijdrage als u 18 jaar of ouder bent. Duurt het verblijf korter dan zes maanden, dan geldt een lage eigen bijdrage. Duurt het verblijf langer dan zes maanden, dan betaalt u een hoge eigen bijdrage, waardoor u in de praktijk vaak niet meer overhoudt dan zak- en kleedgeld.

ZE ZITTEN WEL ERG PRETTIG
AL DIE FORMULIEREN...

3. ADRESSEN

Meer informatie en advies

Bij de volgende organisaties en instellingen kunt u informatie krijgen over de mogelijkheden van de AWBZ, het persoonsgebonden budget en de indicatiestelling.

Federatie Slechtzienden- en Blindenbelang

Postbus 2062 3500 GB Utrecht

Telefoon (030) 299 28 78

Fax (030) 293 25 44

E-mail info@sb-belang.nl

Internet www.sb-belang.nl

Slechtzienden- en Blindenlijn (SB-lijn)

Postbus 2062 3500 GB Utrecht

Telefoon (030) 294 54 44 (ma-vr 09.00-16.00 uur)

Fax (030) 293 25 44

E-mail sb-lijn@sb-belang.nl

Internet www.sb-belang.nl

Per Saldo

Vereniging van budgethouders

Postbus 19161 3501 DD Utrecht

Telefoon algemeen: 0900 7424857 (€ 0,20 per minuut)

Telefoon ledenservice: (030) 2304066

(ma 10.00-17.00 uur, di-do 9.00-17.00 uur)

Fax (030) 231 49 75

E-mail info@pgb.nl

Internet www.pgb.nl

MEE Nederland

Ondersteuning voor mensen met een handicap

Postbus 85271 3508 AG Utrecht

Telefoon (030) 236 37 07

Fax (030) 234 07 72

Internet www.mee.nl

Via de landelijke website kunt u de regionale én plaatselijke MEE-bureaus vinden.

Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ)

Postbus 232 3970 AE Driebergen-Rijssenburg

Telefoon (030) 698 16 30

E-mail info@ciz.nl

Internet www.ciz.nl

Via de landelijke website vindt u het adres van uw lokale CIZ-kantoor.

Landelijk Expertisecentrum Doofblinden

P/a Centrum voor Consultatie en Expertise (CCE)

Vrieslantlaan 3A 3526 AA Utrecht

Telefoon (030) 267 92 88

Fax (030) 267 04 23

E-mail info@doofblind.nl

Internet www.doofblind.nl of www.stichtingcce.nl

4. MENSEN MET EEN VISUELE BEPERKING AAN HET WOORD

Persoonlijke verhalen

‘Ik wil niemand tot last zijn’

Mevrouw Donker-Hogerwaard (86) lijdt sinds achttien jaar aan Macula Degeneratie (MD), door haar ook ouderdomsblindheid genoemd. MD versluiert het zicht en wordt sprongsgewijs erger. Inmiddels is mevrouw Donker aan één oog volledig blind, met het andere oog ziet ze zeer slecht. Mevrouw Donker is weduwe en woont nu nog zelfstandig. Ze staat op de wachtlijst voor een woonzorgcomplex. Mevrouw Donker krijgt alle AWBZ-zorg in natura.

‘Drie keer per week komt hier iemand van de thuiszorg,’ vertelt mevrouw Donker. ‘Zij houdt het huis schoon, doet de was en de strijk en ze doet boodschappen voor me. Koken doe ik zoveel mogelijk zelf. Ik heb een hond, een Schotse terriër, die ze voor me uitlaat als ze komt. De andere dagen doe ik dat meestal zelf. Als het glad is komen de burens vragen of ze het kunnen doen. Ik heb een paar goede vriendinnen met

wie ik regelmatig ga wandelen. Verder wil ik liever niemand tot last zijn. Ik ga niet naar een verzorgingshuis voor activiteiten of zo, dat is niks voor mij.'

'Meer zekerheid'

Marianne Huijben (40) is blind en woont al zo'n twintig jaar op zichzelf. Ze vond het nooit een prettig idee een wildvreemde in huis te halen om haar huishouden te doen. Ze deed het meeste zelf en schakelde vooral haar ouders regelmatig in voor de noodzakelijke hulp. Pas enkele jaren geleden – na een ingrijpende operatie – ondervond ze aan den lijve dat hulp ook voordelen heeft. Ze kreeg wijkverpleging voor de verzorging van de wond en op advies van deze verpleegkundige vroeg Marianne huishoudelijke hulp aan. Het was geen probleem een indicatie te krijgen; de situatie was in één gesprek duidelijk.

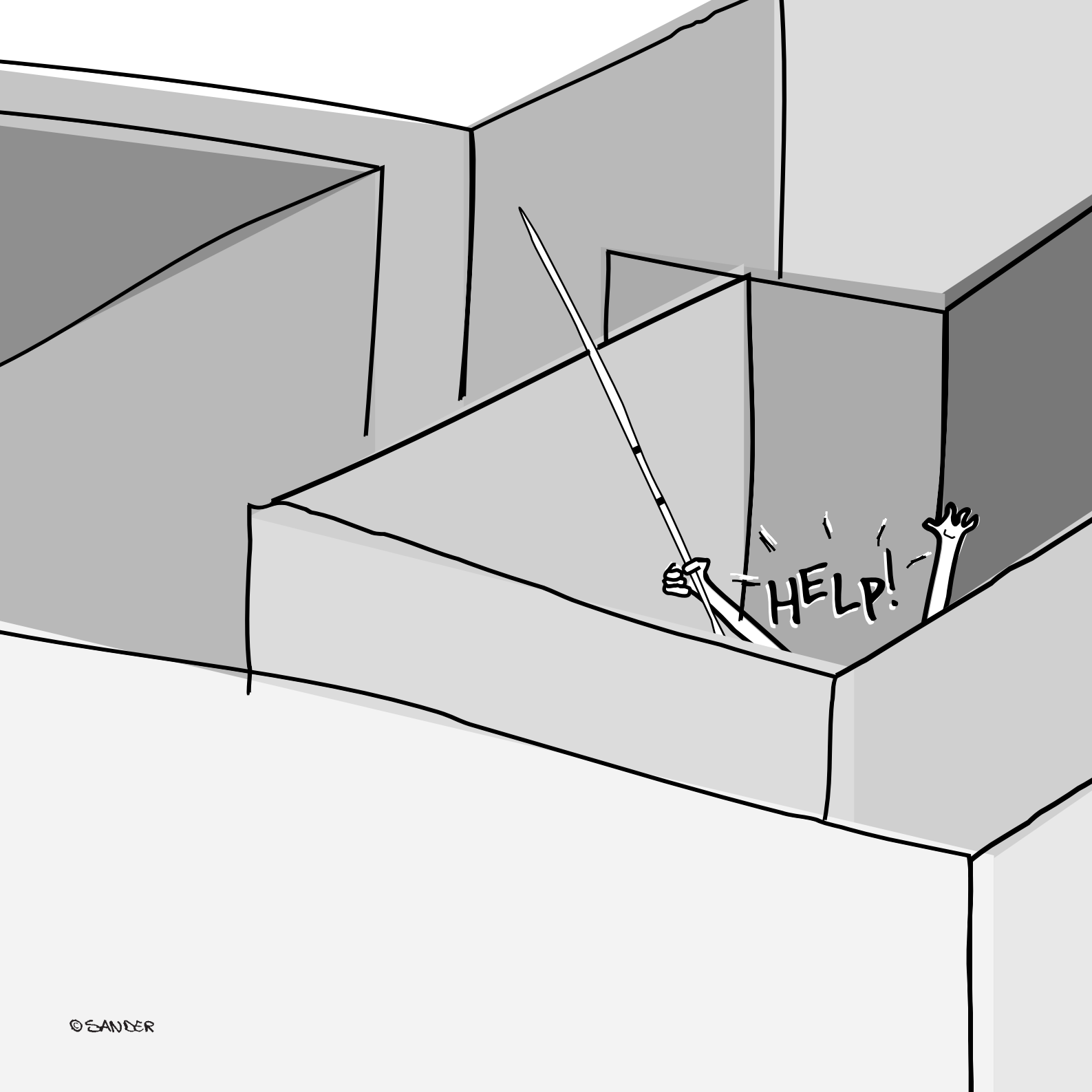
'Toen was ik toch bezig en heb ik ook een paar uur ondersteunende begeleiding aangevraagd, waardoor ik mijn ouders kan ontlasten. Binnenkort begint er iemand voor twee uur per twee weken, die me vooral zal helpen met de administratie en de post. Huishoudelijke verzorging heb ik voor drie uur per twee weken. Ik doe het meeste zelf, maar er zijn dingen die af en toe door een ziende moeten gebeuren. Bijvoorbeeld een handwasje, als er ergens vlekken in zitten. Maar ook flink poetsen, ramen zemen, dat soort dingen.'

Marianne krijgt de hulp in natura. Ze is nog niet overtuigd van de voordelen van een persoonsgebonden budget. 'Ik vind de regiefunctie niet zo duidelijk. Er zijn veel mensen die moeite hebben met de administratieve rompslomp. Tot nu toe gaat het goed zo en zie ik geen reden om een persoonsgebonden budget aan te vragen. Ik zou ook met een persoonsgebonden budget altijd iemand van een organisatie inhuren, dat geeft meer zekerheid.'

'Het is een doolhof'

Mevrouw Biemans (52) is blind en heeft een lichamelijke handicap waardoor ze moeilijk loopt. Ze moet zoveel mogelijk zittend doen om haar 'restcapaciteit' te sparen voor als het nodig is. Bij het regionaal centrum voor blinden en slechtzienden heeft ze geleerd om te gaan met een lange taststok en een elektrische rolstoel. Mevrouw Biemans heeft sinds 1998 een persoonsgebonden budget voor huishoudelijke verzorging en voor ondersteunende begeleiding.

'De hulp moet iemand zijn die zelfstandig ziet wat er moet gebeuren. Ik heb een brede indicatie gekregen, zodat ze naast het schoonhouden van het huis ook andere dingen kan doen. Bijvoorbeeld de pakken melk en yoghurt markeren en de houdbaarheidsdata opnoemen zodat ik ze op de producten kan zetten. De ondersteunende begeleiding heb ik drie uur per week. Dat is vooral voor begeleiding bij administratieve klusjes,

boodschappen doen en kleding kopen. De hulp huur ik tot nu toe altijd via-via in. Mijn zus doet nu de huishoudelijke verzorging bij me. Daarvoor heeft ze haar baan bij een schoonmaakbedrijf opgezegd.' De hulpmiddelen die ze gebruikt – een handbewogen rolstoel, een steunstok, beenbeugels – zijn voorzieningen uit Ziekenfondswet en Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG).

Omdat mevrouw Biemans actief is in allerlei belangenverenigingen is ze vrij goed ingevoerd in de mogelijkheden voor zorg en begeleiding. Maar over het algemeen vindt zij de informatievoorziening vanuit de zorgverleners ver beneden de maat. 'Je hebt als blinde al een leesachterstand. Je kunt een folder wel eens laten voorlezen, maar je kunt nooit alle informatie in één keer opnemen. Met de technische mogelijkheden die er tegenwoordig zijn, is het toch heel eenvoudig op een CD-Rom te zetten! Zelfs het oogziekenhuis doet dit nog niet, maar ook zorgverzekeraars en revalidatieklinieken geven veel te weinig gerichte informatie over welke mogelijkheden er zijn en wat voor jouw situatie het beste is. Als het voor ervaringsdeskundigen al zo ingewikkeld is, hoe moet dat dan niet zijn voor mensen die plotseling in zo'n circuit terechtkomen? Het is een doolhof.'

‘Blijf bij je moedergevoel’

‘Ouders van visueel gehandicapte kinderen zouden veel meer voor zichzelf en hun kind moeten opkomen. Zoek zelf de mogelijkheden die er zijn, ook buiten de regionale instellingen.’ Dit zegt Angelette van der Lip, voorzitter van de Federatie ouders van visueel gehandicapte kinderen (Fovig) en moeder van de vijftienjarige Laura die zeer slechtziend is.

Laura gaat naar het regulier onderwijs en wordt ondersteund door een ambulante onderwijskundig begeleider van een regionaal centrum. Laura woont af en toe een trainingsavond bij van het regionaal centrum over specifieke onderwerpen, zoals vakanties, solliciteren, mobiliteitstraining en sociale activering. Daar is ze enthousiast over; ze kan dan met leeftijdgenootjes ervaringen uitwisselen.

Over de begeleiding van Laura heeft Angelette geen klachten, wél over het gebrek aan voorlichting en advies vanuit de instelling. ‘Je maakt al zoveel door als je kind slechtziend is. Ouders doen al veel meer dan hun zorgplicht. Ze zorgen dat hun kind zo zelfstandig mogelijk wordt, maar lopen daarvoor vaak op de toppen van hun tenen. Een kind met visuele beperkingen begeleiden naar zelfstandigheid is enorm intensief. Om nog te zwijgen over het omzetten van boeken, het klaarleggen van kleren en de begeleiding naar artsen en instellingen. Daarbij is de informatievoorziening vanuit de zorgverleners vaak beneden de maat.

Wat mag je verwachten, waar kun je een beroep op doen, je moet het allemaal zelf uitzoeken. Ik heb nog nooit een ingevuld handlingsplan gezien waarin duidelijk staat wat mag en moet. Dat moet echt veranderen!

‘Blijf bij alle aanvragen voor je kind bij je moedergevoel,’ stelt Angelette van der Lip nadrukkelijk. ‘Blijf bij je zelf en denk niet dat de zorgverstrekker het beter weet dan jij. Soms is de wet en regelgeving toch flexibeler dan je denkt, en kom je er samen uit als je maar moeite doet om de oplossing te vinden. Blijf gaan voor je kind. Er is veel mogelijk.’

Colofon

Uitgave

- Federatie Slechtzienden- en Blindenbelang (FSB)
- Per Saldo, vereniging van budgethouders

Tekst

Marjo Brenters, Breda

Tekstbewerking en eindredactie

Kees Dijkman

Vormgeving en illustraties

OPHIS/New Impulse, Utrecht

Drukwerk

PrintPartners Ipskamp B.V. Enschede

Utrecht, juni 2005

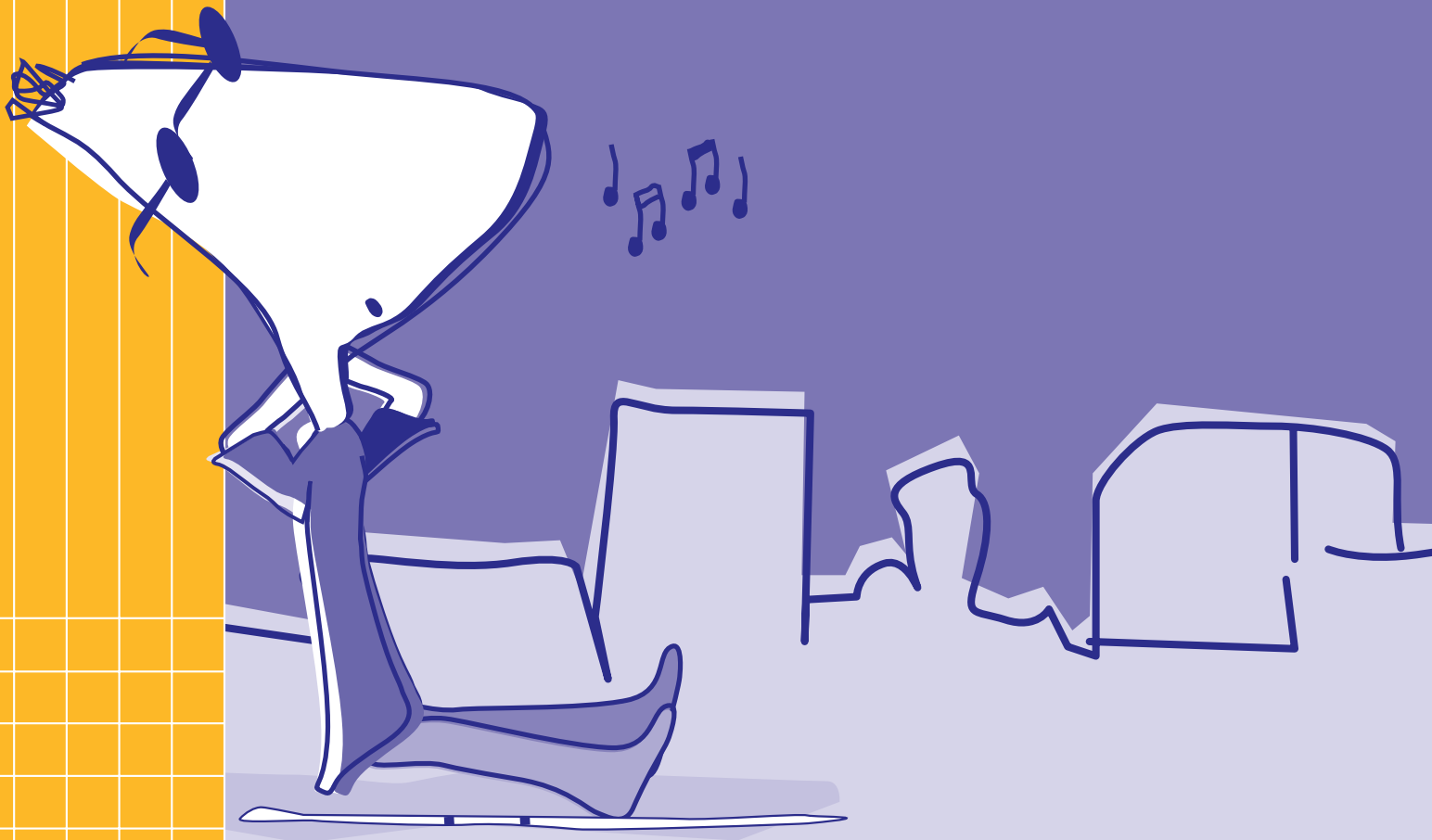
Deze tekst is met de meeste zorgvuldigheid samengesteld.
Aan deze tekst kunnen geen rechten worden ontleend.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt worden in enigerlei vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door middel van fotokopie of anderszins, zonder voorafgaande toestemming van de uitgevers.

De tekst van deze brochure is tot stand gekomen dankzij de belangeloze inzet van een groot aantal mensen binnen en buiten de belangenorganisaties van mensen met visuele beperkingen. De uitgevers willen hen nadrukkelijk bedanken voor hun inzet, betrokkenheid, tijd en energie.

Deze brochure is tot stand gekomen dankzij een financiële bijdrage van het VSBfonds. Het VSBfonds steunt jaarlijks meer dan 2.000 initiatieven op een breed maatschappelijk terrein: zorg en welzijn, natuur en milieu, kunst en cultuur, sport en vrije tijd. De financiële middelen komen terecht bij particuliere initiatieven die meer mensen bij de maatschappij betrekken en die ervoor zorgen dat meer mensen zich beter kunnen ontplooien.

federatie slechtzienden- en blindenbelang

PerSaldo